



**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2021 m. vasario 3 d. Nr. V 2021/(34.70.E-3403)-429-42
Vilnius

Lietuvos bankas gavo advokato Y. Y. (toliau – pareiškėjo atstovas) kreipimąsi, kuriuo atstovaudamas X. X. (toliau – pareiškėjas) interesams pareiškėjo atstovas prašė išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2020 m. gegužės 12 d. – 2021 m. gegužės 12 d. draudimo laikotarpiui buvo sudaryta transporto priemonių draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – Draudimo sutartis). Draudimo sutartimi buvo apdraustos transporto priemonių kasko draudimo, vairuotojų ir keleivių draudimo nuo nelaimingų atsitikimų ir „Pagalbos kelyje“ draudimo rizikos.

2020 m. birželio 18 d. pareiškėjas draudikui pateikė pranešimą apie 2020 m. birželio 17 d. įvykusį įvykį, kurio metu, automobiliui susidūrus su laukiniu gyvūnu, buvo sugadintas automobilis ir sužalotas pareiškėjas (toliau – Įvykis).

Įvertinęs sugadinto automobilio nuotraukas, vadovaudamasis informacine sistema „Audatex“, draudikas apskaičiavo 3 672,55 Eur (be PVM) būtinąsias automobilio remonto išlaidas. Taip pat, vadovaujantis draudikui pateikta 2020 m. liepos 8 d. X. Y. įmonės už automobilio transportavimo paslaugas išrašyta sąskaita faktūra (*duomenys neskelbtini*) (vertė – 45 Eur), buvo apskaičiuota 3 717,55 Eur pareiškėjo dėl Įvykio patirta bendra nuostolio suma ir, išskaičiavus Draudimo sutartyje nustatytą 100 Eur išskaitą, pareiškėjui buvo išmokėta 3 617,55 Eur draudimo išmoka (apie draudimo išmokos išmokėjimą pareiškėjas buvo informuotas 2020 m. liepos 9 d. raštu). Pareiškėjui taip pat buvo atlygintos 300 Eur pakaitinio automobilio nuomos išlaidos.

Pareiškėjo atstovas 2020 m. rugsėjo 7 d. raštu kreipėsi į draudiką, pateikdamas prašymą išmokėti 2 000 Eur draudimo išmoką, atlyginančią neturtinę žalą dėl pareiškėjo kūno sužalojimo Įvykio metu. Taip pat pareiškėjo atstovas draudikui nurodė, kad remonto įmonė UAB „Ramidonas“, vadovaudamasi ta pačia informacine sistema „Audatex“, apskaičiavo didesnes, nei nustatė draudikas, automobilio būtinąsias remonto išlaidas, šių išlaidų suma sudaro 5 855,71 Eur (su PVM). Be to, pareiškėjo atstovas nurodė, kad automobilio rinkos vertė, „lyginant su analogiškai automobiliais, galimai yra apie 6300-7000 Eur“. Pareiškėjo atstovo teigimu, remiantis UAB „Ramidonas“ atliktu automobilio remonto išlaidų skaičiavimu, kyla klausimas, ar draudikas pagrįstai nustatė, kad automobilį buvo tikslinga remontuoti (t. y. ar draudikas pagrįstai nustatė, kad automobilio remonto išlaidos neviršija 75 procentų jo vertės). Taip pat pareiškėjo atstovas teigė, kad draudiko išmokėta draudimo išmoka nėra pakankama, kad būtų kompensuoti pareiškėjo dėl Įvykio patirti nuostoliai.

Pareiškėjo atstovas pabrėžė, kad „Kauno apskrities VPK Jonavos r. PK (*duomenys neskelbtini*) administraciniu sprendimu (toliau – Sprendimas) pripažino, kad automobilis neatitinka techninių reikalavimų, todėl negali dalyvauti viešame eisme ir jam panaikintas privalomosios techninės apžiūros galiojimas“. Pareiškėjo atstovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.251 straipsnyje įtvirtintu visiško nuostolių atlyginimo principu, nurodė, kad pareiškėjas turi teisę į visišką žalos atlyginimą, siekiant, kad automobilis būtų atkurtas į iki Įvykio buvusią padėtį ir kad galėtų tinkamai dalyvauti eisme. Pareiškėjo atstovas pabrėžė, kad pareiškėjas „patyrė 604,89 Eur turtinę žalą, susijusią su

automobilio techninė ekspertizė (parengimu jai ir jos atlikimu) ir kelionėmis iš Jonavos į įstaigas, kuriose buvo reikalinga gauti reikiamas pažymas dėl kėbulo deformacijos, ratų pastatymo parametrų, elektroninių saugos sistemų, atlikti techninę ekspertizę (konkrečios išlaidos: UAB „Auratra“ automobilio kėbulo geometrijos patikra, saugos sistemų patikra, ratų geometrijos patikra, 242 Eur suma, UAB „Kauno techninės apžiūros centras“ paslaugos, 18,25 Eur suma, UAB „Kauno techninės apžiūros centras“ techninė ekspertizė, 120 Eur suma, kuro išlaidos kelionėms 224,64 Eur suma)“. Pareiškėjo atstovas nurodė, kad šios išlaidos buvo apdraustos pagal Draudimo sutartyje nustatytas transporto priemonių kasko draudimo sąlygas.

Remdamasis draudikui adresuotame 2020 m. rugsėjo 7 d. rašte nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjo atstovas draudikui kėlė reikalavimą išmokėti 2 000 Eur neturtinę žalą atlyginančią draudimo išmoką, perskaičiuoti draudiko išmokėtą draudimo išmoką, atlyginančią draudiko nustatytas 3 672,55 Eur (be PVM) automobilio remonto išlaidas, ir išmokėti papildomą nesumokėtos draudimo išmokos dalį, taip pat išmokėti dėl Sprendimo priėmimo pareiškėjo patirtas 604,89 Eur papildomas išlaidas atlyginančią draudimo išmoką.

Draudikas 2020 m. rugsėjo 18 d. raštu pateiktame atsakyme į pareiškėjo kreipimąsi nurodė, kad Draudimo sutartyje nėra nustatyta, kad turi būti atlyginama neturtinė žala, taip pat pabrėžė, kad automobilio remonto išlaidas atlyginanti draudimo išmoka buvo apskaičiuota, vadovaujantis Taisyklių sąlygomis. Draudikas nurodė, kad dėl įvykio pareiškėjo patirti nuostoliai turi būti apskaičiuojami pagal transporto priemonių kasko draudimo rizikos draudimo apsaugos variantu „Rinkos verte“ apdraustos transporto priemonės sąlygas, apibrėžiančias draudiko įsipareigojimą išmokėti tik automobilio būtinąsias remonto išlaidas atlyginančią draudimo išmoką. Draudikas taip pat pabrėžė, kad, remdamasis Taisyklių 3.1.16 papunktyje įtvirtinta nedraudžiamoji įvykio sąlyga, draudikas nemoka draudimo išmokos dėl bet kokios žalos, nuostolių ir išlaidų, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su minėtame Taisyklių papunktyje nurodytais įvykiais, nesvarbu, kad žala, nuostolius ir išlaidas galėjo lemti kitos priežastys ir aplinkybės. Draudikas rėmėsi Taisyklių 3.1.16 papunkčio nuostata, kad draudikas nemoka išlaidų, tiesiogiai ar netiesiogiai sąlygotų valdžios ar valdžios institucijų nurodymų ir (arba) veiksmų. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas konstatavo, kad pareiškėjo atstovo reikalavimas išmokėti dėl Sprendimo priėmimo pareiškėjo patirtas papildomas 604,89 Eur išlaidas atlyginančią draudimo išmoką yra nepagrįstas.

Nesutikdamas su draudiko apskaičiuota draudimo išmoka, pareiškėjo atstovas kreipėsi į Lietuvos banką nurodė, kad draudimo liudijime įtvirtinta, jog Draudimo sutartimi buvo apdrausta vairuotojų ir keleivių draudimo nuo nelaimingų atsitikimų rizika. Draudimo liudijime taip pat nustatyta, kad draudimo suma mirties atveju yra 20 000 Eur, negalios atveju – 20 000 Eur. Pareiškėjo atstovas pabrėžė, kad Taisyklėse nėra nurodyta, kad vairuotojo sužalojimas nėra draudžiamasis įvykis. Be to, visi Draudimo sutarties sąlygų neaiškumai turi būti aiškinami pareiškėjo, kaip vartotojo, naudai, todėl „yra pagrindas spręsti, jog turi būti atlyginta ir neturtinė žala“. Pareiškėjo atstovas taip pat nurodė, kad „pareiškėjas dėl eismo įvykio patyrė vidutinį sunkumą skausmą, gydytojui skundėsi (*duomenys neskelbtini*). Tai reiškia, kad pareiškėjas patyrė neturtinę žalą: fizinį skausmą, dvasinius išgyvenimus, nepatogumus.“ Pareiškėjo atstovas rėmėsi CK 6.250 straipsnio 1 dalimi ir draudikui kėlė reikalavimą išmokėti 2 000 Eur neturtinę žalą atlyginančią draudimo išmoką.

Pareiškėjo atstovas taip pat pabrėžė, kad draudikas 2020 m. liepos 9 d. rašte nurodė, jog jam iš elektroninio pašto adresu (*duomenys neskelbtini*) buvo atsiųsti duomenys, būtini draudimo išmokai išmokėti („kliento bankiniai rekvizitai“) ir buvo atsiųstos suremontuoto automobilio nuotraukos, todėl šios aplinkybės patvirtina, kad draudiko išmokėta draudimo išmoka buvo pakankama automobilio būklei, buvusiai iki įvykio, atkurti. Pareiškėjo atstovas teigė, kad „pareiškėjas nebuvo įgaliojęs jokių (*duomenys neskelbtini*), kuris figūruoja pridedamame susirašinėjime el. laiškais, kad jis priimtų sprendimą dėl išmokos dydžio pagrįstumo“.

Pareiškėjo atstovas taip pat nurodė, kad draudikui pateikta UAB „Ramidonas“ sudaryta automobilio remonto sąmata yra pripažintina objektyvesniu įrodymu nei draudiko „Audatex“ sistema apskaičiuotos automobilio remonto išlaidos. Pareiškėjo atstovo teigimu, atsižvelgiant į tai, kad UAB „Ramidonas“ teikia automobilių remonto ir prekybos automobilių dalimis paslaugas, šios įmonės „atliktas skaičiavimas labiau atitinka tikrąją rinkos kainą“. Pareiškėjo atstovas taip pat pakartojo 2020 m. rugsėjo 7 d. rašte draudikui nurodytas aplinkybes dėl automobilio remonto tikslingumo, taip pat aplinkybes dėl papildomas 604,89 Eur išlaidas atlyginančios draudimo išmokos mokėjimo. Pareiškėjo atstovas nurodė, kad draudikas neturi pagrindo remtis Taisyklių 3 punkte įtvirtintomis nedraudžiamoji įvykio sąlygomis, nes

„automobilio būklę, kad jis buvo nebetinkamas dalyvauti eisme, sąlygojo ne valstybės institucijų veiksmai, o draudžiamasis eismo įvykis“. Pareiškėjo atstovas nurodė, kad draudiko atsisakymas išmokėti reikalaujamą 604,89 Eur draudimo išmoką prieštarauja CK 6.251 straipsnyje įtvirtintam visiško nuostolių atlyginimo principui, nes, neišmokėjus minėtos draudimo išmokos, nebūtų atlyginti nuostoliai, susiję su automobilio atkūrimu į iki įvykio buvusią padėtį. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjo atstovas pakartoję 2020 m. rugsėjo 7 d. rašte draudikui pateiktus reikalavimus.

Draudikas pateiktame atsiliepime į pareiškėjo atstovo kreipimąsi nurodė, kad draudikui keliamas reikalavimas išmokėti 2 000 Eur neturtinę žalą atlyginančią draudimo išmoką yra susijęs su savanoriškojo draudimo sutartimi. Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 2 straipsnio 23 dalyje draudimo objektas apibrėžtas kaip turiniai interesai, susiję su asmens gyvybe, sveikata, turtu ir civiline atsakomybe. Nagrinėjamu atveju vartojimo ginčas yra susijęs su Draudimo sutartimi, kuria buvo apdrausti turiniai interesai, susiję su apdrausto turto sugadinimo bei vartotojų ir keleivių mirties ir neįgalumo atvejais. Draudikas pabrėžė, kad nei Taisyklėse, nei draudimo liudijime įtvirtintose individualiose sąlygose nėra nurodyta, kad draudikas Draudimo sutartimi įsipareigojo išmokėti neturtinę žalą atlyginančią draudimo išmoką dėl vairuotojo kūno sužalojimo draudžiamąjį įvykio metu.

Draudikas nurodė, kad jis surinko įrodymus, kurie pagrindžia, jog automobilio vertė prieš įvykį buvo 7 800 Eur. Taip pat draudikas gavo draudiko rekomenduotų remonto įmonių duomenis apie automobilio būtinąsias išlaidas, jei automobilis būtų remontuojamas draudiko rekomenduojamose įmonėse. Draudikas pabrėžė, kad jo surinkti įrodymai patvirtina, kad per įvykį sugadinto automobilio remontas buvo tikslingas ir kad už draudiko išmokėtą draudimo išmoką, atlyginančią būtinąsias automobilio remonto išlaidas, automobilis būtų atkurtas į iki įvykio buvusią padėtį.

Draudikas taip pat pabrėžė, kad automobilis buvo apdraustas draudimo apsaugos variantu „Rinkos verte“. Taisyklėse aiškiai nustatyta, kad, Draudimo sutartyje šalims susitarus taikyti draudimo apsaugos varianto „Rinkos verte“ sąlygas, žalos dėl automobilio sugadinimo atveju yra mokama automobilio faktiškai patirtas arba apskaičiuotas būtinąsias automobilio remonto išlaidas atlyginanti draudimo išmoka. Draudikas nurodė, kad „išlaidos už automobilio geometrijos, ratų geometrijos ir saugos sistemų patikrą (242 Eur), UAB „Kauno techninės apžiūros centras“ paslaugas (18,25 Eur), UAB „Kauno techninės apžiūros centras“ ekspertizę (120 Eur) nėra būtinos automobilio remonto išlaidos, o yra išlaidos, atsiradusios dėl policijos pareigūno priimto administracinio sprendimo, siekiant gauti leidimą transporto priemonei vėl dalyvauti kelių eisme“.

Paaiškinimuose dėl pareiškėjo atstovo nurodytos aplinkybės, kad draudikas draudimo išmokos išmokėjimo klausimus derino su pareiškėjo neįgaliotu asmeniu (*duomenys neskelbtini*), draudikas nurodė, kad šis asmuo yra draudimo brokerių įmonės UADBB „Perlo draudimo brokeris“, kuri tarpininkavo sudarant Draudimo sutartį, darbuotojas. Draudikas pabrėžė, kad į minėtą draudimo brokerių įmonės darbuotoją kreipėsi pats pareiškėjas ir jis „bendravo, konsultavosi, teikė dokumentus nurodytam asmeniui viso žalos administravimo proceso metu“. Draudikas nurodė, kad, atsižvelgiant į draudimo brokerių įmonės UADBB „Perlo draudimo brokeris“ tarpininkavimą tiek sudarant Draudimo sutartį, tiek ją vykdant, draudikui buvo pagrindas vertinti, kad pareiškėjas draudimo brokerių įmonės darbuotoją (*duomenys neskelbtini*) „savo konkludentiniais veiksmais įgaliojo jį atstovauti Draudimo sutarties vykdymo metu“.

Nesutikdamas su pareiškėjo atstovo reikalavimu, atsižvelgiant į CK 6.250 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą visišką nuostolių atlyginimo principą, išmokėti dėl Sprendimo priėmimo pareiškėjo patirtas papildomas 604,89 Eur išlaidas atlyginančią draudimo išmoką, draudikas nurodė, kad šios CK nuostatos turi būti taikomos civilinės atsakomybės atsiradimo atveju. Draudikas pabrėžė, kad „kasacinio teismo praktikoje nurodyta, kad LR CK 6.251 str. įtvirtintas visiško nuostolių atlyginimo principo turinys yra civilinės atsakomybės funkcijos pagrindas – visiškai kompensuoti padarytą žalą, tai reiškia, kad atsakingam už žalą padarymą asmeniui taikant civilinę atsakomybę siekiama nukentėjusį asmenį grąžinti į ankstesnę padėtį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. balandžio 24 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-61/2014). Juolab, kad LR CK 6.251 str. straipsnio 1 d. nurodoma: „padaryti nuostoliai turi būti atlyginti visiškai, išskyrus atvejus, kai įstatymai ar sutartis nustato ribotą atsakomybę“. Šiuo gi atveju, pareiškėjo reikalavimai draudikui kildinami ne iš civilinės atsakomybės taikymo, o iš tarp šalių sudarytos savanoriškos turinių interesų draudimo sutarties. Draudikas nėra atsakingas už žalą padarymą asmuo (ar atsakingo asmens civilinės atsakomybės draudikas)

ir draudikui nėra ginčo atveju taikoma civilinė atsakomybė." Draudikas pabrėžė, kad pareiškėjo atstovas nepagrįstai painioja žalos kompensavimo savanoriškojo transporto priemonių ir civilinės atsakomybės draudimo sąlygas, nes savanoriškojo draudimo sutartyje šalys gali apsibrėžti teikiamos draudimo apsaugos ribas ir jos yra laisvos nusistatyti sutarties sąlygas, įtvirtinančias nuostolių kompensavimo apimtį. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas konstatavo, kad jam pareiškėjo keliami reikalavimai išmokėti papildomą draudimo išmoką yra nepagrįsti.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudikui keliamo reikalavimo išmokėti su Sprendimo priėmimu susijusias pareiškėjo patirtas 604,89 Eur išlaidas atlyginančią draudimo išmoką pagrįstumo, dėl to, ar draudikas teisingai nustatė, kad automobiliui padaryta žala sudaro 3 672,55 Eur (be PVM), ir draudikui keliamo reikalavimo išmokėti 2 000 Eur neturtinę žalą atlyginančią draudimo išmoką pagrįstumo.

1. Dėl draudikui keliamo reikalavimo išmokėti su Sprendimo priėmimu susijusias pareiškėjo patirtas 604,89 Eur išlaidas atlyginančią draudimo išmoką pagrįstumo

Vertinant pareiškėjo atstovo nurodytas aplinkybes dėl 604,89 Eur su Sprendimo priėmimu susijusių išlaidų atlyginimo, remiantis CK 6.250 straipsnio 1 dalimi, pažymėtina, kad Draudimo įstatymo 91 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad turto draudimo, prie kurio priskiriamas transporto priemonių draudimas, sutartys yra nuostolių draudimo sutartys, pagal kurias draudikas įsipareigoja įvykus draudžiamajam įvykiui išmokėti draudimo išmoką, lygią patirtiems nuostoliams. Draudimo įstatymo 105 straipsnyje nustatyta, kad turto draudimo išmokos dydis yra lygus dėl draudžiamąjį įvykių patirtų draudėjo, apdraustojo ar naudos gavėjo nuostolių ir (ar) kitų išlaidų (*draudimo intereso*) dydžiui, jei šalių susitarimu nenustatyta, kad draudikas privalo atlyginti tik dalį nuostolių (kitų išlaidų). Draudimo 2 straipsnio 14 dalyje *draudimo interesus* apibrėžtas kaip nuostoliai, kuriuos gali patirti draudėjas, apdraustasis arba naudos gavėjas įvykus draudžiamajam įvykiui.

Pažymėtina, kad su draudimo interesu yra siejama draudimo vertės kategorija, kuri yra reikšminga ne tik nustatant draudimo sumą ir draudimo įmoką, tačiau nustatant ir draudimo išmoką. *Draudimo intereso, kurį draudžia draudėjas, vertė yra vadinama draudimo verte*. Draudimo vertės nustatymo kriterijai paprastai yra nurodomi draudimo taisyklėse (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis, 2014 m. balandžio 23 d. priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-229/2014).

Nagrinėjamu atveju draudimo liudijime yra aiškiai įtvirtinta, kad automobilis pagal transporto priemonių kasko draudimo sąlygas buvo apdraustas „Rinkos verte“. Draudimo liudijime automobilio draudimas „Rinkos verte“ yra įvardytas kaip draudimo apsaugos variantas. Remiantis Draudimo įstatymo 2 straipsnio 10 dalimi, draudimo apsauga yra draudiko įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui. Todėl, remiantis Draudimo sutarties šalių nustatytomis ir draudimo liudijime įtvirtintomis individualiomis Draudimo sutarties sąlygomis, darytina išvada, kad Draudimo sutarties šalys, sudarydamos Draudimo sutartį, individualiai susitarė, kad draudiko įsipareigojimo išmokėti draudimo išmoką, įvykus draudžiamajam įvykiui, apimtis (t. y. draudimo išmokos, atlyginančios dėl draudžiamąjį įvykių draudėjo patirtus nuostolius, dydis ir (arba) išlaidų, skirtų automobilio padėčiai, buvusiai iki draudžiamąjį įvykių, atkurti, kompensavimo apimtis) bus nustatoma pagal Draudimo sutartyje nustatytas draudimo apsaugos varianto „Rinkos verte“ sąlygas.

Draudimo apsaugos varianto „Rinkos verte“ sąlygos yra detalizuojamos Taisyklių, dėl kurių privalomumo ir jų taikymo pareiškėjui ginčo nėra, 21.12 papunktyje. Minėtame Taisyklių papunktyje nustatyta, kad draudimas „Rinkos verte“ – tai draudimo apsaugos variantas, kai draudikas atlygina dokumentais patvirtintas atlikto arba numatomo **remonto išlaidas**, reikalingas transporto priemonės arba tokiai jos dalių rinkos vertei, kokia ji buvo draudžiamąjį įvykių metu, atkurti, atsižvelgiant į jų nuvertėjimą, nurodytą Taisyklėse. Todėl, remiantis Draudimo įstatymo, reglamentuojančio nuostolių kompensavimo turto draudimo, prie kurio

priskirtinas transporto priemonių draudimas, apimties nuostatomis, kurios kompensuojamas išlaidas (draudimo interesą) sieja su draudimo sutartimi apdrausta draudimo verte, taip pat Draudimo sutarties šalių nustatytomis draudimo apsaugos pagal Taisyklių 21.12 papunktį (kuris detalizuoja draudimo vertės „Rinkos verte“ sąlygas) apimties nustatymo sąlygomis, darytina išvada, kad Draudimo sutarties šalys, sudarydamos Draudimo sutartį, aiškiai susitarė, kad, siekiant sugadintą automobilį atkurti į iki draudžiamąjį įvykią buvusią padėtį, turi būti išmokama draudimo išmoka, atlyginanti arba faktiškai patirtas, arba numatomas *automobilio remonto išlaidas*.

Aplinkybes, kad Draudimo sutartimi buvo susitarta tik dėl draudėjo patirtas arba būtinas sugadinto *automobilio remonto išlaidas* atlyginančios draudimo išmokos mokėjimo, pagrindžia ir Taisyklių 6 ir 7 punktų sąlygos, reglamentuojančios žalą dėl transporto priemonės sugadinimo nustatymo ir draudimo išmokos, atlyginančios šią žalą, mokėjimo nuostatas (t. y. reglamentuojančios nuostolių, atsiradusių dėl apdraustos transporto priemonės sugadinimo, kompensavimo apimties sąlygas). Remiantis Taisyklių 6.6 papunkčio nuostatomis, pažymėtina, kad pagal draudimo sutartį kompensuojamos išlaidos, reikalingos transporto priemonės ar jos dalių vertei, kuri buvo draudžiamąjį įvykią metu, atkurti, turi būti apskaičiuojamos pagal transporto priemonių remonto darbus atliekančios ir transporto priemonės remonto dalimis prekiaujančios įmonės parengtus ir draudikui pateiktus dokumentus arba pagal draudiko ar jo paskirto asmens pateiktus žalą dydį pagrindžiančius įrodymus.

Kadangi nagrinėjamu atveju pareiškėjo atstovas reikalavimą išmokėti 604,89 Eur draudimo išmoką kelia remdamasis Draudimo sutartyje nustatytomis transporto priemonių kasko draudimo rizikos sąlygomis, svarbu pažymėti, kad draudimo liudijime, be transporto priemonių kasko draudimo rizikos sąlygų taikant draudimo apsaugos variantą „Rinkos verte“, yra nurodytas ir draudžiamųjų įvykių variantas „Visų rizikų“ kasko draudimas“. Todėl, vertinant pareiškėjo atstovo reikalavimo išmokėti su Sprendimo priėmimu susijusias pareiškėjo patirtas 604,89 Eur išlaidas atlyginančią draudimo išmoką pagrįstumą, reikšmingos ne tik draudimo apsaugos varianto „Rinkos verte“, tačiau ir draudžiamųjų įvykių varianto „Visų rizikų“ kasko draudimas“ sąlygos.

Taisyklių 7.1 papunktyje, kuriame nustatytos draudimo išmokų apskaičiavimo pagal transporto priemonių „Visų rizikų kasko“ draudimas“ sąlygos, nustatyta, kad, atsižvelgiant į draudimo sutartyje numatytą transporto priemonės remonto varianto pasirinkimą, *remonto išlaidos* apskaičiuojamos pagal draudiko rekomenduotos transporto priemonių remonto paslaugas teikiančios bendrovės nustatytas būtinąsias remonto išlaidas arba pagal draudėjo pasirinktos transporto priemonių remonto paslaugas teikiančios bendrovės nustatytas ir su draudiku suderintas būtinąsias remonto išlaidas, patvirtintas apmokėjimo dokumentais. Taisyklių 7.1.1 papunktyje nustatyta, kad, jei draudimo sutartyje pasirinktas draudimo apsaugos variantas „Rinkos verte“, žalą dėl transporto priemonės sugadinimo, kai ją remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas *remonto išlaidas*, būtinas atkurti sugadintą transporto priemonę ar jos detalių rinkos vertę iki draudžiamąjį įvykią. Atlyginamos apskaičiuotos *būtinąsios remonto išlaidos* atkurti sugadintą transporto priemonę ar jos detalių rinkos vertę iki draudžiamąjį įvykią.

Remiantis tuo, kad Draudimo sutartimi transporto priemonė buvo apdrausta transporto priemonių kasko draudimu, pasirinkti draudimo variantai – „Visų rizikų“ kasko draudimas“ ir „Rinkos verte“, darytina išvada, kad Draudimo sutarties šalys aiškiai susitarė, kad jeigu draudžiamąjį įvykią metu sugadinamas apdraustas automobilis, yra išmokama automobilio turėtas arba būtinąsias *remonto išlaidas*, skirtas automobilio būklei iki įvykią atkurti, atlyginanti draudimo išmoka. Draudimo sutartyje nebuvo įtvirtinta jokių sąlygų, kurių pagrindu būtų galima teigti, kad draudikas pagal transporto priemonių kasko draudimo rizikos sąlygas įsipareigojo draudėjui atlyginti ne tik draudžiamąjį įvykią metu sugadinto automobilio remonto išlaidas, tačiau ir papildomas išlaidas, susijusias su draudžiamuoju įvykiu. Be to, Taisyklėse yra detalios paaiškintos pagrindinės Draudimo sutarties sąlygos. Taisyklių skirsnyje „Kaip atlyginama Jūsų patirta žala dėl automobilio sugadinimo, vagystės ar gedimo?“ yra aiškiai nurodyta, kad, „jei automobilis sugadinamas, **atlyginamos jo remonto išlaidos**“. Todėl, remiantis Taisyklėse įtvirtinta standartinių Draudimo sutarties sąlygų formuluote, darytina išvada, kad Taisyklėse draudėjui buvo aiškiai atskleista, kad jeigu draudžiamąjį įvykią metu sugadinamas apdraustas automobilis, mokama tik šio automobilio būtinąsias remonto išlaidas, skirtas automobilio būklei, buvusiai iki draudžiamąjį įvykią atkurti, atlyginanti draudimo išmoka.

Šame kontekste, atsižvelgiant į draudiko argumentus, kad nagrinėjamu atveju pareiškėjo atstovas, keldamas reikalavimą išmokėti 604,89 Eur draudimo išmoką pagal CK

6.250 straipsnio 1 dalies nuostatas, remiasi civilinės atsakomybės draudimo apsaugos apimties teisiniu reglamentavimu, pažymėtina ir tai, kad kasacinis teismas nutartyje, 2018 m. kovo 19 d. priimtoje civilinėje byloje Nr. e3K-3-81-1075/2018, konstatavo, jog Draudimo įstatyme nustatytas civilinės draudimo atsakomybės apibrėžimas nulemia tai, kad pagal civilinės atsakomybės draudimą yra draudžiama dėl tokių nuostolių, už kuriuos draudėjas atsakingas pagal civilinės atsakomybės taisykles. Nors civilinės atsakomybės draudimas remiasi draudimo sutartyje nustatytais sąlygomis ir gali nulemti aplinkybes, sąlygojančias draudimo išmokos mokėjimą, tačiau pats žalos dydžio nustatymas remiasi civilinę atsakomybę reglamentuojančiomis teisės normomis, įskaitant ir visiško žalos kompensavimo principą (CK 6.251 straipsnis). Tiek turto draudimas, tiek civilinės atsakomybės draudimas priskiriami prie nuostolių draudimo, jo, kaip ir civilinės atsakomybės draudimo, tikslas yra realiai visiškai kompensuoti asmens patirtus nuostolius. Tačiau nors abiejų draudimo rūšių tikslas sutampa, vis dėlto draudimo išmokos dydis gali ir nesutapti. Tai gali nulemti įvairios aplinkybės: turto draudimo sutarties bei civilinės atsakomybės draudimo sutarties sąlygos, *aplinkybė, kad **turto draudimo sutarties šalys, remdamosi nuostolių kompensavimo principu, gali sutarti dėl **turto vertės draudimo sutartyje ir (ar) atitinkamai jos apskaičiavimo principu*****, draudikų pareigos įsitikinti aplinkybėmis, sudarančiomis pagrindą išmokėti draudimo išmoką, vykdymo tinkamumas ir kitos. Todėl, remiantis kasacinio teismo suformuota nuostolių draudimo sutartyse nustatytų kompensuojamų nuostolių apimties civilinės atsakomybės ir turto draudimo atvejais aiškinimo ir taikymo praktika, taip pat Draudimo sutarties šalių nustatytais sutarties sąlygomis, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai atsisakė tenkinti pareiškėjo atstovo reikalavimą išmokėti 604,89 Eur su Sprendimo priėmimu susijusias išlaidas atlyginančią draudimo išmoką, nes šios išlaidos nėra priskirtinos prie būtinųjų *automobilio remonto* išlaidų.

2. Dėl draudiko apskaičiuotos 3 672,55 Eur (be PVM) draudimo išmokos, atlyginančios automobiliui padarytą žalą

Nesutikdamas su draudiko apskaičiuotomis 3 672,55 Eur (be PVM) būtinosiomis automobilio remonto išlaidomis, pareiškėjo atstovas rėmėsi UAB „Ramidonas“ sudaryta automobilio remonto sąmata: joje nurodyta, kad remonto kaina – 5 855,71 Eur (su PVM). Pareiškėjo atstovas nurodė, kad automobilio rinkos vertė, „lyginant su analogiškais automobiliais, galimai yra apie 6 300-7 000 Eur“, todėl kyla klausimas dėl automobilio remonto tikslingumo. Be to, pareiškėjo atstovas nurodė, kad UAB „Ramidonas“ nurodyta automobilio remonto kaina – 5 855,71 Eur, yra objektyvesnis įrodymas nei draudiko nustatyta automobiliui padaryta žala, taigi, UAB „Ramidonas“ sudaryta sąmata pagrindžia argumentą, kad draudiko apskaičiuota draudimo išmoka neatlygina būtinųjų automobilio remonto išlaidų.

2.1 Dėl automobilio remonto tikslingumo ir draudiko apskaičiuotų automobilio remonto išlaidų pagrįstumo

Remiantis Taisyklių 7.1.1 papunkčiu, kai automobilis apdraudžiamas transporto priemonių kasko draudimu pasirinkus variantą „Visų rizikų“ kasko draudimas“, žalos dėl transporto priemonės sunaikinimo dydis nustatomas pagal sunaikintos transporto priemonės rinkos vertę iki sunaikinimo ir likutinę vertę po draudžiamojo įvykio. Transporto priemonė laikoma sunaikinta, kai ją remontuoti ekonomiškai netikslinga, o remontuoti ekonomiškai netikslinga tada, kai būtinos remonto išlaidos yra lygios ar didesnės negu 75 procentai transporto priemonės rinkos vertės iki draudžiamojo įvykio.

Kaip minėta, draudimo išmokų apskaičiavimo pagal draudžiamojo varianto transporto priemonių „Visų rizikų kasko“ draudimas“ sąlygos išdėstytos Taisyklių 7.1 papunktyje: atsižvelgiant į draudimo sutartyje pasirinktą transporto priemonės remonto variantą, *remonto išlaidos* apskaičiuojamos pagal draudiko rekomenduotas transporto priemonių remonto paslaugas teikiančios bendrovės nurodytas būtinausias remonto išlaidas arba pagal draudėjo pasirinktos transporto priemonių remonto paslaugas teikiančios bendrovės nurodytas ir su draudiku suderintas būtinausias remonto išlaidas, *patvirtintas apmokėjimo dokumentais*. Draudimo liudijime nurodyta, kad „draudimo vieta – draudiko rekomenduota“. Todėl, remiantis Taisyklių 7.1 papunkčio sąlygomis, darytina išvada, kad Draudimo sutarties šalims pasirinkus draudimo išmokos variantą, kad automobilio remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal draudiko rekomenduotas remonto įmonės nurodytą remonto kainą, automobilio remonto išlaidos turi būti nustatomos pagal draudiko rekomenduotų remonto įmonių apskaičiuotas ir draudėjo *patirtas* automobilio remonto išlaidas.

Taisyklių 7.1 papunktyje taip pat įtvirtinta, kad tuo atveju, kai apmokėjimo dokumentai

nepateikiami, remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal *draudiko* nustatytus remonto darbų įkainius ir keičiamų detalių bei sunaudotų remontui medžiagų vertę. Lietuvos bankui pateikti 2020 m. liepos 9 d. pareiškėjui adresuoto draudiko pranešimo apie išmokamą draudimo išmoką duomenys patvirtina, kad draudimo išmoka buvo apskaičiuota remiantis minėtomis Taisyklių 7.1 papunkčio sąlygomis, kurios reglamentuoja, kaip *draudikas* apskaičiuoja automobilio remonto išlaidas, draudėjui nepateikus automobilio remonto išlaidų faktą patvirtinančių įrodymų (minėtame pranešime nurodyta, kad draudimo išmoka buvo apskaičiuota pagal draudiko apskaičiuotą automobilio remonto kainą – 3 672,55 Eur (be PVM), taip pat kad šios išlaidos buvo apskaičiuotos „pagal išankstinę transporto priemonės remonto sąmatą (numatomas remonto išlaidas)“).

Kaip minėta, pareiškėjo atstovas, siekdamas nuginčyti draudiko apskaičiuotas automobilio remonto išlaidas, rėmėsi UAB „Ramidonas“ sudaryta sąmata, kurioje nurodyta, kad automobilio remonto kaina – 5 855,71 Eur (su PVM) (be PVM – 4 839,43 Eur). Argumentą, kad teisingai apskaičiavo automobilio remonto išlaidas – 3 672,55 Eur (be PVM), draudikas grindė jo rekomenduojamų remonto įmonių MB „IB Auto“ ir UAB „Roliuda“ sudarytomis automobilio remonto sąmatomis. Remonto įmonės MB „IB Auto“ sudarytoje remonto sąmatoje nurodyta, kad automobilio remonto išlaidų suma yra 3 670,15 Eur (be PVM). UAB „Roliuda“, apskaičiuodama automobilio remonto išlaidas, nurodė, kad automobilis į iki įvykio buvusią padėtį būtų atkurtas už 3 610,93 Eur (be PVM).

Vertinant ginčų šalių pateiktus įrodymus Draudimo sutartyje įtvirtintų sąlygų kontekste, pažymėtina, kad Taisyklių 7.1.1 papunktyje nustatyta, kad jei draudėjas nesutinka su *draudiko* apskaičiuotomis būtinosiomis remonto išlaidomis, draudikas pateikia draudėjui transporto priemonių remonto paslaugas teikiančios (-ių) bendrovės (-ių) konkretų (-ius) pasiūlymą (-us) dėl transporto priemonės remonto, kad ji būtų atkurta į tokią būklę, kokia buvo prieš įvykstant draudžiamajam įvykiui, ir išmoka išmoką, vadovaudamasis minėtu (-ais) konkrečiu (-iais) remonto pasiūlymu (-ais). Todėl, remiantis Draudimo sutarčiai taikomomis sąlygomis, darytina išvada, kad draudiko rekomenduotų remonto įmonių pasiūlymai suremontuoti automobilį (MB „IB Auto“ – už 3 670,15 Eur (be PVM) ir UAB „Roliuda“ – už 3 610,93 Eur (be PVM) atitinka Taisyklių 7.1.1 papunktyje nurodytą transporto priemonių remonto paslaugas teikiančių bendrovių konkretų pasiūlymą ir patvirtina, kad draudikas nustatė pagrįstas 3 672,55 Eur (be PVM) automobilio remonto išlaidas ir kad draudikas objektyviais įrodymais pagrindė, kad už jo apskaičiuotą automobilio remonto išlaidų sumą automobilis būtų atkurtas į iki įvykio buvusią padėtį, šio automobilio remontą atliekant draudiko rekomenduotoje remonto įmonėje (kaip minėta, dėl tokio pobūdžio automobilio remonto Draudimo sutarties šalys individualiai susitarė sudarydamos sutartį). Kadangi draudiko pateikti įrodymai pagrindė draudiko apskaičiuotų automobilio remonto išlaidų atitiktį transporto priemonių kasko draudimo rizikos draudimo sąlygoms, nėra pagrindo vadovautis pareiškėjo atstovo pateikta UAB „Ramidonas“ sudaryta sąmata, kurioje nurodyta remonto kaina – 5 855,71 Eur (su PVM).

Kaip minėta, pareiškėjo atstovas nurodė, kad automobilio rinkos vertė, „lyginant su analogiškais automobiliais, galimai yra apie 6300–7000 Eur“. Siekdamas pagrįsti nurodytas aplinkybes, pareiškėjo atstovas Lietuvos bankui pateikė duomenis iš interneto svetainės *Autoplus.lt* apie parduodamų automobilių „Audi A4“ kainas. Siekdamas patvirtinti automobilio rinkos vertę iki įvykio, draudikas rėmėsi VŠĮ „Emprekis“ pateiktais duomenimis apie automobilio rinkos vertę. Draudiko pateiktoje VŠĮ „Emprekis“ informacijoje nurodyta, kad automobilio rinkos vertė iki įvykio yra nuo 7 420 Eur iki 7880 Eur. Taip pat draudikas pateikė draudiko eksperto parengtą Transporto priemonės vidutinės rinkos vertės skaičiuotę (toliau – Skaičiuotė), kurioje, remiantis duomenimis iš interneto svetainės *Autoplus.lt* apie parduodamų automobilių „Audi A4“ kainas, buvo nustatyta 7 809 Eur „transporto priemonės vidutinė rinkos vertė, apskaičiuota pagal lyginamuosius objektus“.

Kadangi Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad nėra pagrindo vadovautis UAB „Ramidonas“ duomenimis, nustatant automobiliui padarytą žalą, ir atsižvelgiant į tai, kad objektyviais įrodymais pagrįstos draudiko nustatytos 3 672,55 Eur (be PVM) išlaidos nesiekia 75 procentų ne tik draudiko nustatytos, tačiau ir pareiškėjo atstovo nurodytos automobilio rinkos vertės iki įvykio, todėl nėra pagrindo vertinti, ar draudiko pateikti VŠĮ „Emprekis“ ir Skaičiuotės duomenys nuginčija pareiškėjo atstovo pateiktus interneto svetainės *Autoplus.lt* duomenis apie parduodamų automobilių „Audi A4“ kainas. Darytina išvada, kad draudikas priėmė pagrįstą sprendimą dėl automobilio remonto tikslingumo ir pareiškėjui išmokėjo Draudimo sutarties sąlygas atitinkančią ir objektyviais įrodymais pagrįstą automobilio remonto išlaidas atlyginančią draudimo išmoką.

2.2 Dėl pareiškėjo atstovo teiginių, kad 3 672,55 Eur (be PVM) automobilio remonto išlaidas atlyginanti draudimo išmoka buvo išmokėta remiantis pareiškėjo neįgalio asmens patvirtinimu

Lietuvos bankui pareiškėjo atstovo pateikti įrodymai patvirtina, kad draudiko darbuotojas pareiškėjo atstovui persiuntė 2020 m. liepos 8 d. draudiko iš elektroninio pašto adresu (*duomenys neskelbtini*) gautą laišką. Minėtame laiške draudikui buvo pateiktos suremontuoto automobilio nuotraukos ir nurodyta, kad „klientui nuostolio dydis dėl sugadinto automobilio priimtinas“. Remdamasis nurodytais duomenimis, draudikas teigė, kad iki pareiškėjo atstovo 2020 m. rugsėjo 7 d. pretenzijos draudikui pateikimo pareiškėjas neginčijo draudiko apskaičiuotą 3 672,55 Eur (be PVM) automobilio remonto išlaidų, taip pat kad duomenys apie atliktą automobilio remontą patvirtina, jog draudiko išmokėta apskaičiuotas automobilio remonto išlaidas atlyginanti draudimo išmoka buvo pakankama automobiliui atkurti į iki įvykio buvusią padėtį. Pareiškėjo atstovas, nesutikdamas su draudiko nurodytomis aplinkybėmis, teigė, kad pareiškėjas (*duomenys neskelbtini*) (iš elektroninio pašto adresu (*duomenys neskelbtini*)) draudikui teikęs duomenis, reikšmingus draudimo išmokai išmokėti nebuvo įgaliojęs, kad „jis priimtų sprendimą dėl išmokos dydžio pagrįstumo“.

Draudikas, atsižvelgdamas į pareiškėjo atstovo nurodytas aplinkybes, Lietuvos bankui pateikė draudimo brokerių įmonės UADBB „Perlo draudimo brokeris“ darbuotojo (*duomenys neskelbtini*) 2020 m. gruodžio 11 d. raštu draudikui pateiktus paaiškinimus. Minėtuose paaiškinimuose nurodyta, kad UADBB „Perlo draudimo brokeris“ darbuotojas (*duomenys neskelbtini*), tarpininkavęs su pareiškėju sudarant Draudimo sutartį, (*duomenys neskelbtini*) paprašė susisiekti su pareiškėju telefono numeriu, kuris sutampa su Draudimo sutartyje nurodytu pareiškėjo telefono numeriu, ir „pasiaiškinti, kokios yra kliento problemos reguliuojant žalą“. Draudikas taip pat pateikė minėto draudimo brokerių įmonės darbuotojo susirašinėjimo su pareiškėju Draudimo sutartyje nurodytu telefono numeriu *sms* žinutėmis duomenis. Todėl, remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais, darytina išvada, kad UADBB „Perlo draudimo brokeris“ darbuotojas (*duomenys neskelbtini*) atliko draudimo tarpininkavimo veiksmus, teikdamas pareiškėjui pagalbą administruojant ir vykdant Draudimo sutartį (Draudimo įstatymo dalis 2 straipsnio 25² dalis).

Kadangi draudikas objektyviais įrodymais ir Draudimo sutarties sąlygomis pagrindė apskaičiuotas automobilio remonto išlaidas, pareiškėjo atstovo argumentų, kad pareiškėjas nebuvo įgaliojęs draudimo brokerių įmonės darbuotojo priimti sprendimo dėl draudimo išmokos dydžio, vertinimas (nagrinėjant vartojimo ginčą dėl automobilio remonto išlaidas atlyginančios draudimo išmokos dydžio) nėra teisiškai reikšmingas. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad UADBB „Perlo draudimo brokeris“ darbuotojas (*duomenys neskelbtini*), vadovaudamasis Draudimo įstatymo dalis 2 straipsnio 25² dalimi, atliko draudimo tarpininkavimo veiksmus, teikdamas pareiškėjui pagalbą administruojant ir vykdant Draudimo sutartį, darytina išvada, kad draudikas, gavęs minėto asmens pateiktas suremontuoto automobilio nuotraukas, turėjo pagrindą daryti išvadą, kad gavus draudimo išmoką buvo atliktas automobilio remontas.

Šiame kontekste svarbu pažymėti, kad Taisyklių 7.1.3 papunktyje nustatyta, kad jeigu transporto priemonė yra faktiškai suremontuota ir už remonto paslaugas yra sumokėtas PVM, į draudiko mokamą draudimo išmoką yra įskaičiuojamos PVM išlaidos.

Vadovaudamasis minėtomis Taisyklių 7.1.3 papunkčio sąlygomis, draudikas 2020 m. rugsėjo 18 d. raštu pateiktame atsakyme į pareiškėjo kreipimąsi nurodė: „Prašome pateikti PVM sąskaitą – faktūrą už atliktus Audi darbus. Gavus prašomą informaciją žalos dydžio klausimas bus papildomai peržiūrėtas, tačiau vadovautis įmonės UAB „Ramidonas“ remonto darbų sąmata neturime pagrindo.“ Remiantis draudiko pareiškėjo atstovui nurodytomis aplinkybėmis ir Taisyklių 7.1.3 papunkčio sąlygomis, papildomai pažymėtina, kad pareiškėjui ar jo atstovui draudikui pateikus automobilio remonto išlaidas patvirtinančius įrodymus, draudikui kiltų pareiga pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl atlikto automobilio remonto patirtų PVM išlaidų sumą.

3. Dėl draudikui keliamo reikalavimo išmokėti 2 000 Eur neturtinę žalą atlyginančią draudimo išmoką pagrįstumo

Vertinant pareiškėjo atstovo reikalavimą išmokėti 2 000 Eur neturtinę žalą atlyginančią draudimo išmoką, svarbu tai, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2012 m. birželio 8 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-300/2012 (S), pateikdamas išaiškinimus dėl savanoriškojo draudimo apimties, konstatavo, kad pagal CK 6.987 straipsnį draudimo sutartimi

viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Teisėjų kolegija šioje civilinėje byloje atkreipė dėmesį į tai, kad savanoriškam draudimui kitaip, nei, pvz., privalomojo draudimo atveju, būdinga didesnė šalių laisvė nustatyti draudimo sutarties sąlygas. Šalys gali nustatyti, kad neturtinė žala neatlyginama visiškai arba atlyginama tik tam tikra jos dalis; kad neatlyginama žala, atsiradusi tam tikromis konkrečiomis aplinkybėmis, ir pan. Taip draudimo sutartimi šalys susitaria dėl mažesnės rizikos (draudimo rizikos) nei tikėtina žala.

Reikalaujamas išmokėti neturtinę žalą atlyginančią draudimo išmoką už sužalotą sveikatą, pareiškėjas remiasi draudimo liudijime įtvirtintomis individualiomis Draudimo sutarties sąlygomis. Kaip minėta, draudimo liudijime nurodyta, kad Draudimo sutartimi, be transporto priemonių kasko draudimo ir „Pagalbos kelyje“ draudimo, buvo apdrausta ir vairuotojų ir keleivių draudimo nuo nelaimingų atsitikimų draudimo rizika. Draudimo liudijime įtvirtinta, kad, šalims susitarus dėl vairuotojų ir keleivių draudimo nuo nelaimingų atsitikimų rizikos draudimo, pasirenkamas draudimo variantas „Bendroji sistema“. Draudimo suma mirties atveju – 20 000 Eur, negalios atveju – 20 000 Eur.

Taisyklių 7.2 papunktyje yra detalizuotos draudimo liudijime nurodytos „mirties“ ir „neįgalumo“ sampratos. Taisyklių 7.2.1 papunktyje nustatyta, kad mirtis – tai apdraustojo mirtis dėl eismo įvykio metu patirto kūno sužalojimo per vienus metus nuo nelaimingo atsitikimo datos. Taisyklių 7.2.4 papunktyje įtvirtinta, kad neįgalumas – tai apdraustojo patirtas sužalojimas, kuris išliko praėjus ne mažiau kaip 12 mėnesių po nelaimingo atsitikimo dienos ir yra patvirtintas medicinos dokumentais, išduotais ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus 12 mėnesių laikotarpiui nuo nelaimingo atsitikimo datos. Remiantis Taisyklių 7.2.4.1 papunkčiu, draudimo varianto „Bendroji sistema“ sąlygos yra reikšmingos apskaičiuojant draudimo išmoką procentais nuo draudimo liudijime nurodytos sumos apdraustojo neįgalumo atveju.

Atkreiptinas dėmesys, kad nei draudimo liudijime, nei Taisyklėse nėra įtvirtinta sąlygų, nustatančių, kad dėl draudžiamąjį įvykio apdraustojo patirtų sužalojimų draudikas įsipareigoja išmokėti neturtinę žalą atlyginančią draudimo išmoką. Be to, Draudimo sutarties sąlygos dėl draudimo išmokos apdraustojo mirties ir neįgalumo dėl draudžiamąjį įvykio atveju pagal vairuotojų ir keleivių draudimo nuo nelaimingų atsitikimų rizikos draudimo sąlygas mokėjimo nesuteikia pagrindo draudėjui teigti, kad pagal minėtas Draudimo sutarties sąlygas yra mokama neturtinę žalą atlyginanti draudimo išmoka dėl vairuotojo ir (arba) keleivio sužalojimo per draudžiamąjį įvykį. Remiantis kasacinio teismo pateiktais išaiškinimais, kad savanoriškojo draudimo sutarties, prie kurios priskirtina Draudimo sutartis, atveju šalys gali susitarti dėl mažesnės rizikos (draudimo rizikos) nei tikėtina žala, neapdraudžiant neturtinės žalos atlyginimo, taip pat vadovaujantis Draudimo sutarties sąlygomis, darytina išvada, kad pareiškėjo atstovo draudikui keliamas reikalavimas išmokėti 2 000 Eur neturtinę žalą atlyginančią draudimo išmoką neatitinka Draudimo sutarties šalių sutartų sąlygų ir yra nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis

